

Filozofická
fakulta

Katedra mediálních a kulturních studií a žurnalistiky
a Centrum kulturních, mediálních a komunikačních studií
Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

Vědecké kolokvium s mezinárodní účastí

KULTURA–MÉDIA–KOMUNIKACE

Olomouc
7.–8. dubna 2016

Anotace plenárních přednášek
a konferenčních příspěvků

Cyklus se koná v rámci oslav dvacátého výročí založení katedry jako součást akce

TÝDEN (reflexe) MÉDÍ NA FF UP

katedra.upmedia.cz/20let/

KEYNOTE LECTURES

dr Monika KOPYTOWSKA (Uniwersytet Łódzki, Poland)

Proximizing the Other: Radical discourses online

The lecture is based on the belief in the performative potential language (Searle 1995, 2010). It is the mental and physical distance between the members of the audience and the elements of presented objective reality they have no direct access to. Whether it is news discourse or other forms of mediated communication, entities from this reality are selected and brought closer to the media users, thus influencing their cognitive-affective involvement and, as a result, perceptions, judgements and actions. In such a proximization process various dimensions of distance are reduced viz. spatial, temporal, epistemic, axiological and emotional dimensions (for media proximization model see: Kopytowska 2013, 2014a, 2014b, 2015a, b, c). The semiotic properties of cyberspace and its intertextual and interactive character make it an excellent environment for creating a common spatiotemporal, cognitive and axiological sphere of shared experience, and thus uniting and dividing, including and excluding members of the ethnic and/or ideological groups addressed. The lecture explores the dynamics of radical discourses in cyberspace and the online construction of the Other in the context of current refugee crisis in particular.

@ monika.kopytowska@gmail.com

dr. Ulrike LYNN (Technische Universität Chemnitz, Germany)

Gesture Dictionaries as a Tool for Comparative Research into Gesture Development

So-called "Physical Contact Gestures" have been an object of research in different degrees within the cultural sciences, anthropology and ethology but have been, to date, somewhat neglected within a linguistic/semiotic perspective. In current gesture research, the focus has been primarily on speakers' solo gestures not involving physical contact and primarily in dyadic communication configurations. Conventionalized, emblematic gestures with a stable form/content relationship are taking a more central position in research discussions in the context of a continuous transition between idiosyncratic speech-accompanying gestures and emblematic gestures. A comprehensive investigation of 'Physical Contact Gestures' within this continuum has been performed neither for speech-accompanying nor emblematic gestures. The topic of this presentation is based on A Dictionary on Contemporary Physical Contact Gestures in the Mid-Atlantic Region of the United States, which seeks for the first time to fill this gap and to serve as a foundation for further research in this area. The dictionary documentation captures the current gesture vocabulary of the region providing a baseline for studying, for example, gestural change and semantic drift over time or serving as a point of reference for research into the etymology of such gestures. Additionally, the categorization and initial analysis can be expanded into other geographical regions to support inter-cultural comparative linguistics and can be used to investigate the sender-receiver relations of physical contact. The presentation will introduce the categorization and structure of the gesture dictionary and highlight areas of research that can be supported by the use of such a gesture collection.

@ ulrike.lynn@phil.tu-chemnitz.de

Prof. em. Dr. Roland POSNER (Technische Universität Berlin, Germany)

Ecological Aspects of Nonverbal Behavior with Special Reference to the Palm Up Open Hand Gesture

This lecture begins by giving an introduction to J. J. Gibson's theoretical approach to the analysis of human interaction as well as verbal and nonverbal communication. It then shows in which ways body movements and postures are related to their meanings. The examples discussed include gestures of giving and taking, postures of angels at European tombs and nonverbal communication in James-Bond films.

@roland.posner@tu-berlin.de

Dr. Jean RETZINGER (University of California, Berkeley, USA)

Layers of the Onion: Food, Bodies, and the Body Politic in Popular Culture

This keynote will examine the ways in which social, cultural, and political dimensions of food can be successively revealed, reinforced, challenged, trivialized, and erased in popular culture. The address will use film and advertising images to tease out relationships between the microcosm (the individual body and the attendant concerns/anxieties surrounding it) and the macrocosm (legislative action and political activism) with particular attention to the issue of obesity in America.

@jpretz@berkeley.edu

PŘÍSPĚVKY V SEKČÍCH

Mgr. Věra BARTALOSOVÁ (FF UP, Olomouc)

Úkoly novináře v 50. letech 20. století

Příspěvek je zaměřený na požadavky, které kladla KSČ na podobu žurnalistických sdělení ve snaze ukázat, v jakých mantinelech se práce žurnalistů v 50. letech minulého století měla pohybovat. Cílem nebude popsání skutečné mediální politiky politických představitelů země, ale prezentace úkolů, které byly novinářům skutečně předávány, ať už v explicitní nebo implicitní formě, prostřednictvím oborového periodika pro novináře. Součástí výstupu bude také vyhodnocení, nakolik byly tyto požadavky naplňovány Rudým právem jakožto tehdejší vzorek pro československý tisk.

> Blok 8: **Dějiny českých médií (2)**

@ vera.bartalosova@upmedia.cz

Mgr. Monika BARTOŠOVÁ (FF UP, Olomouc)

Média a moc v procesu se Slánským

Procesy 50. let byly pečlivě konstruovanou morální panikou. Na příkladu procesu s tzv. Státním spikleneckým centrem s Rudolfem Slánským v čele popíšeme, jakým způsobem byly v médiích konstruovány postavy vnitřního i vnějšího nepřítele, jak docházelo k narušení ontologického bezpečí a jakým způsobem se navracel status quo. Budeme sledovat vykreslení proti sobě postavených charakterů hrdiny Klementa Gottwalda a zločince Rudolfa Slánského. Nedílnou součástí procesu v médiích byla také vnitřní i vnější legitimizace soudního rozhodnutí, tedy četné rezoluce a prohlášení ze strany pracujícího lidu i vyjádření podpory dalších zemí socialistického bloku. Tento konkrétní případ medializace morální paniky může být zajímavý také ve srovnání s řadou honů na nepřítele v minulosti i současnosti.

> Blok 8: **Dějiny českých médií (2)**

@ monna.bartosova@gmail.com

Mgr. Monika BARTOŠOVÁ (FF UP, Olomouc)

Fanoušci audiovizuálně aneb Jak vypadá fanouškovství na YouTube.com

Mediální fanoušci jsou velmi aktivní částí populární kultury. Přes velkou míru úcty ke kanonickému textu se ho každý den zmocňují a aktivně ho pro vlastní potřeby přetvoří. Videá na youtube.com jsou jedním z projevů jejich aktivity. Spolu s psaným textem, obrazovým materiálem nebo zvukovými podcasty slouží k vzájemné komunikaci mezi fanoušky i naplňování jejich potřeby připodobnit text vlastním vnímáním. Příspěvek nadnese jednu z možných kategorizací těchto videí na youtube.com a popíše, jakým způsobem se vztahují ke kanonickému textu a jaké prostředky využívají k novým interpretacím původního významu.

> Blok 16: **Participativní popkultura**

@ monna.bartosova@gmail.com

PhDr. Petr BEDNAŘÍK, Ph.D. (FSV UK, Praha)

Zobrazení mediálního prostředí v českém hraném filmu po roce 1989

Příspěvek se bude věnovat otázce, jakým způsobem se mediální prostředí objevuje v českém hraném filmu od začátku 90. let do současnosti. Jestli mu filmaři věnují pozornost, když třeba v americké kinematografii bývá prostředí médií časté a je využito v různých filmových žánrech. Jaký je zájem českých filmařů, kterou oblast médií zachycují, jak jsou zobrazení

novináři. Zároveň je možné udělat porovnání se zobrazením mediálního prostředí v českých televizních seriálech ve stejném období, kdy několikrát již novináři byli hlavními seriálovými postavami v seriálech z produkce České televize i komerčních televizních stanic.

> Blok 7: **Média a historie/fikce**

@ petr.bednarik@fsv.cuni.cz

Doc. PhDr. Božena BEDNAŘÍKOVÁ, Dr. (FF UP, Olomouc)

Mohou prostředky flexivní a lexikální morfologie narušovat informační kvalitu zpravodajství?

Příspěvek se zabývá specifikem českých morfologických prostředků při hodnocení jejich potenciálu narušit informační kvalitu zpravodajství. Počítá se především s existencí tvarových dublet a jejich hodnocením na ose knižnost – neutrálnost – hovorovost či neutrálnost – expresivnost, ale také s příznakovým užitím některých jmenných a slovesných kategorií (např. dativ, slovesný čas, slovesný rod apod.). Mluvená sféra žurnalistická má navíc mimořádný význam, protože může být jakýmsi seismografem vývoje jednak stylových charakteristik, jednak i morfologické normy samotné. Tato seismografická hodnota má své opodstatnění tím spíše, že se v této sféře prolínají, případně proti sobě působí dvě výrazné tendence. Jednak je to očekávaná tendence k modelovosti či stereotypnosti, dokonce k jakési automatickosti jazykového vyjadřování, jednak tendence vyplývající se snahy reflektovat neustále se měnící realitu, a tím jazyková vyjádření aktualizovat.

> Blok 13: **Jazyk zpravodajství**

@ bozena.bednarikova@upol.cz

Doc. PhDr. Daniel BÍNA, Ph.D. (FF UP, Olomouc)

O pozdravu. K možnostem popisu komplexního sociálně komunikačního fenoménu

Příspěvek se zabývá komplexním sociálně komunikačním fenoménem pozdravu z hlediska nejrůznějších možností jeho popisu, analýzy, konceptualizace a zkoumání, včetně jeho důležité neverbální dimenze.

> Blok 4: **Neverbální chování/neverbální komunikace**

@ daniel.bina@upmedia.cz

Mgr. Michal BOČÁK, PhD. (FF PU, Prešov, Slovensko)

Chuť previazanosti: diskurzy sociálnej a environmentálnej zodpovednosti v českých kulinárskych časopisoch

Príspevok na základe kvalitatívnej analýzy charakterizuje diskurzy zodpovednosti v súčasných českých kulinárskych časopisoch Appetit, F.O.O.D. a Gourmet. Všeobecný rámec zodpovednosti bližšie špecifikuje na sociálnu zodpovednosť a environmentálnu zodpovednosť, ktorú časopisy, popri iných diskurzoch (napr. tradícia, zdravie) reprezentujú. Sociálna zodpovednosť sa realizuje v posilňovaní zodpovednosti v sociálnych a ekonomických vzťahoch vzťahoch (napr. fair trade, farmárske trhy) a vedomia komunity (previazanie časopisu s národným a lokálnym kulinárskym prostredím). Princíp environmentálnej zodpovednosti sa cez propagáciu organickej a/alebo lokálnej produkcie potravín sústreďuje na ekologické aspekty stravovania. Publikum je kulinárskymi magazínmi vyzývané k participácii na uvedenej diskurzívnej, ale aj sociálnej praxi.

> Blok 14: **Media and food**

@ michal.bocak@ff.unipo.sk

Mgr. Zdenka BUREŠOVÁ (FF UP, Olomouc)

Uprchlíká, nebo veřejnoprávní krize? Reprezentace migrace ve vysílání ČRo

Takzvaná uprchlická krize dostává v českých médiích nezanedbatelný prostor a je spojována s různými více či méně souvisejícími tématy. Při sledování veřejnoprávních médií se však zdá, že při medializaci této události jdou zásady veřejné služby poněkud stranou. Příspěvek představí zjištění kvantitativní obsahové analýzy vybraných zpravodajských a publicistických pořadů Českého rozhlasu (stanice Radiožurnál a Plus), poukáže na základní charakteristiky mediální reprezentace tzv. uprchlické krize na ČRo a jejich možný nesoulad s Kodexem ČRo.

> Blok 2: **Česká média a tzv. migrační krize**

@ zdenka.buresova@upmedia.cz

Mgr. Kateřina DANIELOVÁ (FF UP, Olomouc)

Tři funkce zpravodajského textu z hlediska syntaktické jazykové roviny

Příspěvek se zaměřuje na podíl syntakticky a stylisticky příznakových konstrukcí ve zpravodajských komunikátech. Jednotlivé typy analyzovaných jazykových prostředků budou hodnoceny s ohledem na (ne)naplnění informativní, formativní a persvazivní funkce výpovědi ve zpravodajských komunikátech v rámci hlavních zpravodajských relací České televize a televize Nova. Zvláštní pozornost bude věnována prostředkům konstrukce epistemických významů.

> Blok 13: **Jazyk zpravodajství**

@ K.Danielov@seznam.cz

Mgr. Michal HOŘEJŠÍ (ÚJČ AV ČR, Praha)

Imaginární svět Karla Klostermanna jako dokument o Šumavě?

Cílem příspěvku je představit pojem diskurz jako entitu nemateriální, která je realizována prostřednictvím sítě vztahů mezi proky materiálními – konkrétními texty. Na základě rozsáhlé banky textů sdílejících shodné (makro)téma popíše dynamiku jednoho dílčího motivu. Ukázu, jak jednotlivé texty díky tomuto motivu přesahují své hranice, a vytvářejí tak vazby na texty jiné. Intertextové vazby, které mezi konkrétními jazykovými realizacemi vznikají jsou bází i důsledkem toho, co nazýváme diskurz. A právě diskurz zapříčiňuje, že text kromě svých primárních (vnitřních) významů nese mnohé významy další, které se utvářejí prostřednictvím jeho „komunikace“ s texty jinými. Jak vnitřní, tak i tyto vnější významy jsou přitom zcela komunikačně relevantní.

Dílčím motivem, na kterém problematiku „dialogu textů“ demonstruji, je Karel Klostermann. Materiálovou bází je banka, která sestává z mediálních textů o Národním parku Šumava z let 1991–2010, předmluv k turistickým průvodcům po Šumavě, k beletrii s šumavskou tematikou či k odborným textům z let 1883–2013 a z předmluv k šumavským prózám Karla Klostermanna z let 1923–2008. Tato banka čítá přes 3 mil. slov. Doplnujícím materiálem jsou texty Klostermannových šumavských próz: Črt ze Šumavy a románů Ze světa lesních samot a V ráji šumavském.

> Blok 7: **Média a historie/fikce**

@ mhorejsi@ujc.cas.cz

Mgr. Petra CHVOJKOVÁ, Ph.D. (FF UP, Olomouc)

Od slovníků gest k popisům řeči těla. Zkoumání neverbálního chování v ČR a SR

Příspěvek představuje základní linie zkoumání neverbálního chování v ČR a na Slovensku. V tomto prostoru sice stále neexistuje tak rozvinutý, ani longituální výzkum této oblasti jako je tomu v zahraničí, přesto však lze v rámci jednotlivých disciplín (zejména antropologie a lingvistika) vysledovat kontinuální zájem o tuto problematiku. Příspěvek se zároveň zamýšlí nad současnými možnostmi a výzvami pro české a slovenské prostředí.

> Blok 4: **Neverbální chování/neverbální komunikace**

@ petra.chvojkova@upmedia.cz

Mgr. Petra CHVOJKOVÁ, Ph.D. (FF UP, Olomouc)

Koho tady vlastně chceme aneb jak se pozná „pravý“ Čech?

S přijetím nového zákona o státním občanství (1. 1. 2014) již sice žadatelé o státní občanství České republiky nemusí prokazovat pozbytí toho dosavadního, na druhou stranu se součástí žádosti o vydání občanství stala povinnost složit jazykovou zkoušku z českého jazyka a z reálií na úrovni B2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Cílem příspěvku je demonstrovat, že zavedení praxe jazykového testování do integračních politik ČR reflektuje restriktivní pojetí občanství a národa jakožto etnického kmene (Barša 2005: 249). Požadavek jazykové zkoušky se v tomto kontextu stává výrazem konzervativních diskurzů integrace, spíše než pokusem o reálné ověřování jazykových kompetencí žadatele. Jazyková zkouška jako taková je navíc používána jako argument pro ospravedlňování a legitimizování vyloučení nebo přijetí druhých (srov. Wodak 2015). Analýza příslušných vládních dokumentů a zákonů odkrývá oficiální postoje České republiky vůči svým budoucím občanům.

> Blok 10: **Média a/vs. jinakost**

@ petra.chvojkova@upmedia.cz

Mgr. Iveta JANSOVÁ (FF UP, Olomouc)

Nadpopulární kultura jako symptom kultury participativní

V začátku příspěvku se stručně pozastavím u proměnlivosti významu termínu populární kultura v tradici britských kulturních studií. S oporou v teoretických konceptech Johna Fiska a Henryho Jenkinse posléze poukážu na aktivity příjemců kulturně-mediálních produktů, které nejenže vytvoří kulturu populární, ale díky současné technologické dostupnosti recipientů, stále vyšší mediální konvergenci a existenci participativní kultury mohou vést ke vzniku umocněného populárně kulturního efektu, pro nějž si dovoluji zavést pracovní název nadpopulární kultura. Koncept nadpopulární kultury osvětlím v kontextu fanouškovských a kulturních studií.

> Blok 16: **Participativní popkultura**

@ iveta.janova@upmedia.cz

Mgr. et Mgr. Jana JEDLIČKOVÁ (FF UP, Olomouc)

Nové strategie propagace TV pořadu prostřednictvím komunikace TV tvůrce a minoritního fandumu neheterosexuálního páru postav na příkladu amerických seriálů *Spartacus* a *Hit the Floor*

Příspěvek se zaměřuje na strategie propagace vedlejších narativních linií seriálového TV díla spojených s neheterosexuálními postavami skrze komunikaci mezi TV tvůrcem díla a recipientem/recipientkou TV díla (dále fandom). V několika posledních letech se kvůli rozšíření sociálních sítí a potřebě TV průmyslu komunikovat se svou diváčkou základnou rozšiřují možné scénáře komunikace mezi fandomem a TV tvůrci a tvůrkyněmi. V kontextu

TV tvorby pro minority a o minoritách se nicméně doposud jednalo o kontakt sporadický a nesystematický, který ve většině případů nebyl navázán na oficiální propagaci daného pořadu. V současné době se ale i u TV pořadů, které dominantně směřují svoji pozornost k heterosexuálním publikům, nemajícím background ve feminismu ani se nijak nepodílejícím na LGBTAQ aktivismu (na rozdíl od řady členů a členek fandomů neheterosexuálních narativních linií), objevují snahy navázat přímý kontakt mezi TV tvůrcem/tvůrkyní a samotným fandomem. Výsledkem takového postupu je nejen vytvoření a posilování loajálnosti TV recipienta k TV dílu, tvůrci a TV instituci, ale také legitimizace aktivit fandomu pořadu/narativní linie/neheterosexuálních postav a pozvednutí důležitosti daných linií a postav v rámci fikčního světa seriálu samotnými TV producenty a tvůrci. Sledované strategie budou ukázány na příkladech amerických kabelových seriálů *Spartacus* (Starz, Shr.: Steven S. DeKnight, nagron) a *Hit The Floor* (VH1, Shr.: James Larosa, zude).

> Blok 16: **Participativní popkultura**

@ja.jedlickova@gmail.com

Mgr. Viktor JÍLEK, Ph.D. (FF UP, Olomouc)

Lexikální nepřesnost, nesrozumitelnost, hodnocení a aktualizace ve zpravodajských komunikátech

Příspěvek představuje taxonomii lexikálních prostředků, jež jsou ve zpravodajských komunikátech příznakové z pohledu zpravodajského stylového typu. Jejich užitím žurnalista buď úmyslně, nebo nevědomě vnáší do sdělení nepřesnost či hodnocení, případně sdělení aktualizuje. Zvláštní skupinu pak představují prostředky, které mají potenciál ztížit či znemožnit porozumění sdělovanému obsahu či jeho části, a jako takové jsou ve zpravodajských komunikátech nežádoucí, jejich užití lze považovat za chybu. Zmíněn je reálný výskyt těchto příznakových prostředků v hlavních zpravodajských relacích České televize a Televize Nova.

> Blok 13: **Jazyk zpravodajství**

@victor.jilek@upol.cz

PhDr. Jakub KONČELÍK, Ph.D. (FSV UK, Praha)

Reflexe Churchillova fultonského projevu *The Sinews of Peace* v české žurnalistice

> Blok 6: **Dějiny českých médií (1)**

@jakub.koncelik@fsv.cuni.cz

Mgr. Michaela KOPEČKOVÁ (FF UP, Olomouc)

Nejčastější chyby moderátorů z hlediska ortoepie a jejich případný vliv na srozumitelnost

Příspěvek v první části shrnuje metodologii a výsledky dosavadního výzkumu, jenž je zaměřen na hodnocení mluvy moderátorů hlavního televizního zpravodajství na pozadí ortoepické normy češtiny. V hlavní části jsou již konkretizovány nejčastější chyby ve výslovnosti analyzovaných moderátorů a jejich vliv na srozumitelnost (a tedy i na neutrálnost zpravodajství).

> Blok 13: **Jazyk zpravodajství**

@michaelka.kopeckova@seznam.cz

dr Monika KOPYTOWSKA (Uniwersytet Łódzki, Poland)
& Ramadhan RAJAB (University of Nairobi, Kenya)

Covering terrorism in Kenya

With September 11, the phenomenon of terrorism made their way to public agenda. Activities of the so-called Islamic State coupled with growing radicalization made it an even more topical and relevant issue. Research has focused on media representations of terrorism together with ideological motivations behind them and implications they had for both public perceptions and political actions. What can be observed are certain imbalances in the coverage of terrorism worldwide, which is reflected on two levels. Firstly, much more media attention focuses on terrorist acts in the so-called Western countries. Secondly, terrorism in Africa is often presented through the prism of other narratives associated with this continent.

The main questions addressed in the paper are as follows: 1) How is terrorism brought closer to Kenyan and Western audiences and what are the discursive manifestations of proximization process, 2) What is the role of distance in this process, and 3) To what extent are the strategies used universal and to what extent are they geographical/political/cultural context-bound. The data analyzed encompasses coverage of the Westgate attack in September 2013 and Garissa University College attack in April 2015.

> Blok 1: **Radical discourses**

@ monika.kopytowska@gmail.com

Doc. PhDr. Lubor KYSUČAN, Ph.D. (FF UP, Olomouc)

Komunikující civilizace bez médií? Média a komunikace na antický způsob

Příspěvek se zamýšlí nad formami veřejné komunikace v klasické řecko-římské antice. Přestože antická civilizace dosáhla v mnoha ohledech až „moderní“ vyspělosti, neznala žádná tradiční ani nová media. Navzdory jejich absenci veřejná komunikace dosahovala vysoké úrovně. Příspěvky k ní občanské instituce, rétorika, kvalitní veřejná infrastruktura, veřejné slavnosti, hry, vysoká gramotnost obyvatel a všeobecně dostupné psané texty. Předmětem naší analýzy budou i výtvarné, epigrafické a numizmatické památky a jejich reprezentační a komunikační role.

> Blok 11: **Impéria a komunikace**

@ lubor.kysucan@upol.cz

Mgr. Marek LAPČÍK, Ph.D. (FF UP, Olomouc)

Charakteristiky narativizace „uprchlické krize“ ve vysílání ČRo

Příspěvek by mohl nést poněkud metaforický (a nevědecky znějící) podtitul Nenápadný půvab xenofobie (vytvárené jedním z médií veřejné služby). Pokusí se rámcově nastínit vybrané základní charakteristiky mediální reprezentace „uprchlické krize“ utvárené prostřednictvím specifických narativních/diskursivních strategií ve vybraných zpravodajských/publicistických pořadech Českého rozhlasu. Ačkoliv lze obecně konstatovat, že zmíněné postupy užívané ČRo mají v mnoha ohledech subtilnější povahu než většina analogických strategií výstavby reprezentace dané události užívaných v „českém mainstreamovém mediálním diskursu“, je otázkou, zda je nelze vnímat jako o to problematičtější.

> Blok 2: **Česká média a tzv. migrační krize**

@ marek.lapcik@upmedia.cz

Mgr. Jakub MACEK, Ph.D. (FSS MU, Brno)

Radikalizace a polarizace veřejných diskurzů a důvěra mediálních publik ve zpravodajské zdroje

Příspěvek představuje v současnosti pilotovaný výzkumný projekt věnující se roli, kterou média coby zdroje zpráv i jako interakční platformy sehrávají v současné radikalizaci a polarizaci českého veřejného a politického prostoru. Výzkum se jednak soustředí na specifickou roli, kterou směrem k utoáření a polarizaci názorového klimatu sehrávají online sociální sítě, a současně na to, jakým způsobem členové mediálních publik v souvislosti se svými postoji konstruují důvěru či nedůvěru v konkrétní zdroje zpráv a informací. Projekt je aktuálně ve fázi sběru pilotních kvalitativních rozhovorů.

> Blok 5: **Publika zpravodajství**

@ jakub.macek@gmail.com

PhDr. Salim MURAD, Ph.D. (PF JU, České Budějovice)

Česká média v roce jedna „Novodobého stěhování národů“

Nejvýznamnější mediální událostí roku 2015 v českých médiích byla migrační krize, alespoň počtem četnosti příspěvků. Téma bude představeno pohledem „konceptu rámování“. Příspěvek se pokusí popsat fenomén získávání podílu na mediálním trhu prezentací uprchlické krize jako mediálního spektaklu. Nastíněn bude též paradox toho, za jakých podmínek vede reprezentace uprchlíků v médiích k tomu, že politicky nekorektně znamená „pravdivě“.

> Blok 2: **Česká média a tzv. migrační krize**

@ 2salim.m@gmail.com

Mgr. Eva NIKLESOVÁ, Ph.D. (MU, Praha)

& Doc. PhDr. Daniel BÍNA, Ph.D. (FF UP, Olomouc)

Pragmatická kompetence jako součást mediální gramotnosti

Příspěvek se věnuje pragmatickému přístupu k mediálnímu sdělení a pragmatické analýze komunikátů jako jednomu z významných přístupů k prohlubování konceptu mediální gramotnosti. Prezentuje sadu vybraných příkladů, umožňující rychlé pochopení a osvojení názorného materiálu a jeho další edukační využití, tak aby bylo vyučující mohli efektivně a bez velké přípravy instruovat studující zejm. v otázkách odhalování skutečného komunikačního záměru u typů textů běžně generovaných současným veřejným a politickým diskursem a novými médii.

> Blok 15: **Mediální gramotnost/výchova**

@ eva.niklesova@mup.cz

@ daniel.bina@upmedia.cz

Mgr. Peter OBORNÍK, PhD. (FF PU, Prešov, Slovensko)

Expanzia extrémizmu ako výsledok zobrazovania migrantov a Romov v televíznom spravodajstve

Diskurzívna analýza hlavného spravodajstva Televízie Markíza a Jednotky (RTVS) ako kľúčových (historicky, podielovo) predstaviteľov komerčných a verejnoprávnych televíznych médií (kanálov) sa prostredníctvom primárneho výskumu fokusuje na pozorovanie posledných dvoch týždňov (14 kalendárnych dní) pred voľbami. Sleduje kvantitatívny rámec tematického zastúpenia, ako aj kvalitatívnu – prevažne hodnotovú rovinu vysielaných obsahov a foriem.

> Blok 10: **Média a/vs. jinakost**

@ peter.obornik@unipo.sk

Mgr. Veronika OPLETALOVÁ, Ph.D.

& Mgr. Andrea FALTÝNKOVÁ (FF UP, Olomouc)

Vymezení pojmu pantomimy v Kendonově kontinuu

Tzv. Kendonovo kontinuum (McNeill 1992) přináší základní rámec pro dělení gest. Kendon (1982) a McNeill (1992, 2000) rozlišují čtyři základní typy gestického projevu: gestikulaci, pantomimu, emblémy a znakovou řeč. Příspěvek je věnován vymezení pojmu pantomimy v této klasifikaci a shrnuje následnou diskuzi (např. Fricke 2007). Vybrané příklady z oblasti němého filmu a terapie smíchem poukazují na potřebu přesnějšího vymezení tohoto konceptu.

> Blok 4: **Neverbální chování/neverbální komunikace**

@ veronika.opletalova@upol.cz

@ faltynkova.andrea@gmail.com

PhDr. Petr ORSÁG, Ph.D. (FF UP, Olomouc)

„... je to příležitost zase po letech přímo poškozovat Ivana“. Vysílání Radia Peking v plánech československých exulantů proti Husákově normalizaci a sovětské mocenské dominanci ve střední Evropě

„Čínská stopa“ v aktivitách levicového československého exilu na Západě patří k těm nejméně probádaným. Přitom právě tato část exilové historie je pozoruhodným dokladem toho, jak se ve víru dobových geopolitických posunů českoslovenští exkomunističtí reformátoři v exilu dokázali orientovat. Říše středu hájila samozřejmě své vlastní zájmy, exulanti však čínské komunisty přesvědčovali, že diskrétní podpora oponentů normalizační moci může být užitečná. Medializace hlasu opozice prostřednictvím vysílání Rádía Peking, které se příspěvek věnuje, byla jednou ze součástí tohoto plánu.

> Blok 6: **Dějiny českých médií (1)**

@ petr.orsag@upmedia.cz

Bc. et Bc. Hana PAVEROVÁ (FF UP, Olomouc)

Mehrabianova rovnice po česku. Od nekonzistentní komunikace po nekonzistentní (re)interpretace

Příspěvek si klade za cíl stručně nastínit tzv. Mehrabianovu rovnici o poměru verbální a neverbální komunikace a následně představit užívání „magických Mehrabianových čísel 7-38-55“ v populárně naučném i odborném diskurzu. Analyzovány byly vybrané odborné i populárně naučné publikace, které byly porovnávány s příklady objevujícími se v prostředí českého internetu. Příspěvek ukazuje, do jaké míry jednotliví autoři reflektovali a jakým způsobem naopak reinterpretovali původní Mehrabianovy výzkumy.

> Blok 4: **Neverbální chování/neverbální komunikace**

@ HannaPaverova@seznam.cz

Mgr. Monika PITNEROVÁ (FF UP, Olomouc)

Zvukové prostředky s potenciálem porušovat normu ve zpravodajství

Příspěvek uvede taxonomii zvukových prostředků, které mají potenciál porušit určité faktory Westerstahlových hodnotových faktorů, čímž může odcházet k narušení informační kvality sdělení. Následně budou představeny analýzy konkrétního materiálu, v němž dochází k porušování informační kvality. Jedná se o srovnání hlavních zpráv na TV Nova a ČT.

> Blok 13: **Jazyk zpravodajství**

@ monika.pitnerova@seznam.cz

Mgr. Renáta SEDLÁKOVÁ, Ph.D. (FF UP, Olomouc)

Mediální panika z migrace nebo pseudoudálost? O reprezentaci tématu migrace ve vysílání ČRo

Jak informují o současné imigraci do Evropy stanice ČRo Radiožurnál a Plus? Statistická data o počtech žadatelů o azyl (1525) v České republice za uplynulý rok nevykazují téměř žádný nárůst oproti rokům předešlým a pohybují se na úrovni desetiny žádostí z přelomu tisíciletí. V obsazích českých médií v roce 2015 však sdělení týkající se migrace dominovala (podle Media tenoru se jednalo o nejčastější téma večerního televizního zpravodajství). Co je příčinou tohoto zájmu českých médií o migraci a jaký způsobem ji rámuje? Nejedná se náhodou o informování o pseudoudálosti, jež nemá vlastní referent, jak tvrdil Boorstin? A napomáhá informování ČRo hlubšímu porozumění tématu českou populací nebo naopak přispívá k vzbuzování morální paniky jak ji vymezil S. Cohen? A co tato sdělení vypovídají o české společnosti?

> Blok 2: Česká média a tzv. migrační krize

@ renata.sedlakova@upmedia.cz

Mgr. Zdeněk SLOBODA (FF UP, Olomouc)

Mediální výchova v rodině a nová média

Nová média jsou často vnímána jako výzva pro společnost, její jednotlivé části, ale i samotné jedince. Obdobně tomu je i v případě pozice nových médií v rodině a konkrétně v interakcích mezi rodiči a jejich dětmi. Jedním z významných druhů této interakce je interakce socializační, resp. výchovná. Zatímco televize, telefony nebo i počítače se ještě v 90. letech umísťovali do společných prostor, aby nad nimi byla kontrola, nová média se vyznačují mobilitou a menšími rozměry. Ač to není zcela nový jev, je zřejmé, že rozdíl ve schopnosti užívat nová média je mezi rodiči (televizní generací) a jejich dětmi (tzv. digitálními domorodci) značný. Neustálá připojenost a komunikace s vrstevníky oslabuje rodičovskou pozici v procesu dospívání dětí.

Ve svém příspěvku se zaměřím na aspekty, které do rodinné mediální výchovy (socializace) přinášejí a přinesly nová média (mobily i v jejich chytré podobě, tablety, počítače). K ilustraci jevů budou využita data z nedávno realizovaného výzkumu „Děti, rodiče a nová média“ (IGA UP), v rámci něžž bylo v hloubkových rozhovorech zpovídáno 25 rodin s dítětem ve věku 6 – 10 let (vždy rodič a dítě zvlášť).

> Blok 15: Mediální gramotnost/výchova

@ zdenek.sloboda@upmedia.cz

Bc. Milan SVAŠEK (FF UP, Olomouc)

Sociální interakce středoškolských studentů pomocí sociálních sítí během času stráveného ve škole,

Příspěvek seznámí s kvalitativním výzkumem metodou pozorování realizovaným ve vybrané třídě třetího ročníku střední školy po dobu několika týdnů. Výstupem jsou data o interakci studentů mezi sebou v závislosti na tom, jak moc užívají chytré telefony a další technologii; využívání nových médií ve škole obecně – v době vyučování i o přestávkách; vztah české dospívající mládeže k sociálním sítím a jejich preferování a aktivita na vybraných sítích.

> Blok 15: Mediální gramotnost/výchova

@ svasekm@gmail.com

Mgr. Jindřiška SVOBODOVÁ, Ph.D. (FF UP, Olomouc)

Prostředky ovlivňování recipienta televizního zpravodajství

Případová studie je věnována analýze jazykových prostředků užitých v autentických zpravodajských sděleních jako nástroj ovlivnění a manipulace recipienta.

> Blok 13: **Jazyk zpravodajství**

@ jindriska.svobodova@upol.cz

Mgr. Marek ŠEBEŠ, Ph.D. (PF JU, České Budějovice)

Mladí lidé a zpravodajství: lhotejnost, deziluze či odlišné strategie?

Přestávají se dnešní mladí lidé zajímat o zpravodajství nebo se jen vyhýbají tradičním zpravodajským médiím? Jsme svědky rostoucího nezájmu teenagerů a mladých dospělých o dění ve společnosti nebo se jen mění způsoby, jak mladí lidé získávají informace? Příspěvek se zaměřuje na proměňující se vzorce konzumace zpravodajských médií dospívajícími a mladými dospělými v soudobých západních společnostech a na jejich příčiny a důsledky.

> Blok 5: **Publika zpravodajství**

@ msebes@pf.jcu.cz

Mgr. Markéta ŠKODOVÁ (MU, Praha)

Dovolená v Protektorátu jako nástroj konstrukce kolektivní paměti

Příspěvek přibližuje (krátkou) historii pořadů žánru „living history tv“ a jejich potenciál při konstruování kolektivní paměti. Living history TV, která v zásadě obsahuje precizní rekonstrukci dobových reálií, simulaci pro danou dobu typických situací a soutěžní princip, se v českém prostředí poprvé objevila v roce 2015, kdy Česká televize odvysílala osmidílnou sérii pořadu Dovolena v Protektorátu. Docureality, v níž se vybraná česká rodina dva měsíce pokoušela „přežít“ simulované historické období na horské samotě, vyvolal silnou odezvu napříč různými aktéry sociálního života a jeho existenci zaznamenala i mnohá zahraniční média. Z deníčkového výzkumu ČT i z diskusí na webových stránkách pořadu je patrné, že rozporuplné reakce vyvolal formát i mezi publikem. Domníváme se, že na tento žánr lze nahlížet jako na nástroj konstrukce kolektivní paměti komunikativní (na úrovni jednotlivých příslušníků publika) i kulturní (na úrovni produkce) a naším cílem je mechanismus fungování (re)produkce těchto pamětí nalézt.

> Blok 7: **Média a historie/fikce**

@ marketa.skodova@mup.cz

PhDr. Alice NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ, Ph.D. (FSV UK, Praha)

& doc. Filip LÁB, Ph.D. (FSV UK, Praha)

Worlds of Journalism Study a její česká část

Příspěvek představí mezinárodní srovnávací výzkum Worlds of Journalism Study, jeho vznik, rozvoj a současnou situaci. Stručně seznámí také s jeho realizací v České republice.

> Blok 12: **Worlds of Journalism Study**

@ alice.tejkalova@fsv.cuni.cz

@ filip.lab@fsv.cuni.cz

Mgr. et Mgr. Michał TKACZYK (FSS MU, Brno)

Mediaální pokrytí migrační krize v televizním zpravodajství – obsahová analýza

Příspěvek shrnuje výsledky obsahové analýzy hlavních zpravodajských relací (Události a Televizní noviny) se zaměřením na mediální pokrytí tzv. uprchlické krize. Analyzované příspěvky byly vysílány v období do 1. dubna do 30. září 2015.

> Blok 2: **Česká média a tzv. migrační krize**

@ tkaczyk.muni@gmail.com

PhDr. Daniel TOPINKA, Ph.D. (FF UP, Olomouc)

Instituce, média a aktéři: pozice mediálních reprezentací islámu a muslimů

Příspěvek se nebude zabývat mediálními reprezentacemi jako takovými, ale zaměří se na jejich pozici vůči ostatním reprezentacím islámu a muslimů, s nimiž se v českém prostředí setkáváme. V některých institucionalizovaných prostředích se nevytvoří žádné specifické reprezentace muslimů, nebo jsou značně individuální (nemocnice, věznice), někde jsou uchopovány prostřednictvím poslání a cílů organizací (lázně, školy). Když se islám ocitne v širších institucionálních rámcích (povolení neveřejného pohřebiště, oprávnění k výkonu zvláštních práv, podpora produkce či prodej halál potravin), jeho reprezentace ve veřejném prostoru se stávají předmětem neúprosné kritiky.

Pojetí islámu v rámci mediálních reprezentací a veřejného mínění si jsou poměrně blízká. Přispívá k tomu skutečnost, že povědomí o islámu se tvoří ponejvíce na základě informací z médií. O samotných „českých“ muslimech se toho z médií příliš nedozvíme, téma islámu bylo nastoleno pod vlivem kritiků islámu. To umožnilo usazení se primárních identifikací na bázi náboženských identit a prosazení se orientalistických obrazů.

> Blok 10: **Média a/vs. jinakost**

@ daniel.topinka@upol.cz

doc. PhDr. Peter VALČEK, Ph.D. (FF UP, Olomouc)

Klasická a dynamická alegorie v politickém diskursu

Metafora, symbol, alegorie vznikají v oblasti „neekvivalentního překladu“ (Lotman) kódů mezi levou (jazykovou) a pravou (prostorovou) mozkovou polokoulí. Kulturním výstupem je pak vždy „sémantická oscilace“ (Lotman) mezi dvěma neurčitými, vlastně vzájemně neurčitelnými kódovými entitami – tedy buď analytický výkon verbální či matematický, nebo parabolismus či mýtus; většinou však nepřehledné obojí najednou, tedy struktura, kterou kdysi Fónagy (1963) nazval „suspenze různého“. Pokusíme se ilustrovat vrstvení těchto položek (alegorie je vrstvený symbol) na příkladu propagandistického pokrytí odchodu M. Gorbačova z politiky r. 1992.

> Blok 11: **Impéria a komunikace**

@ peter.valcek@upmedia.cz

doc. PhDr. Jaroslav VANČÁT, Ph.D. (FHS UK, Praha)

Kdy je obraz médiem a kdy uměním

Odmyslíme-li si lineární, reflexivní model chápání obrazu, v němž obraz aspiroval na podobu se skutečností, nebude nám pro jeho chápání stačit ani lineární, přenosový model média s kódováním a dekódováním, komunikačním kanálem, šumem a zpětnou vazbou. Můžeme pak vyjít z funkčních potřeb našeho organismu, naší psychosomatické a sociální strukturace, kde

je třeba zohlednit jejich základní funkce, funkci poznávací, komunikační a kooperační. Zde se také vyjeví zásadní důležitost funkce estetické s neodlučitelným zastoupením obraznosti i pozice funkce umělecké s metaforickým myšlením jako homeostatických činitelů tohoto strukturního uspořádání.

> Blok 15: **Mediální gramotnost/výchova**

@ jaroslav.vancat@fhs.cuni.cz

Mgr. Vendula VAŇKOVÁ (FF UP, Olomouc)

Reprezentace uprchlíků v příspěvcích italského zpravodajského portálu Corriere.it

Příspěvek se zabývá otázkou, zda můžeme v době, kdy média hovoří o uprchlické krizi, zaznamenat rozdíly ve způsobu reprezentace migrantů/uprchlíků v rámci textů publikovaných českými médii a na italském zpravodajském serveru corriere.it. Na základě obsahové analýzy článků publikovaných ve vybraném období roku 2015 hledá odpověď na to, zda a jakým způsobem se liší tematické zarámování příspěvků o uprchlících a jaké informační zdroje byly v článcích použity.

> Blok 2: **Česká média a tzv. migrační krize**

@ vendula.vankova@hotmail.com

PhDr. Pavel VEČEŘA, Ph.D. (FSS MU, Brno)

Dovedeme-li – a dovésti musíme – dokázati všichni loyálnost k důsledkům berlínské dohody... Lidové noviny, Venkov a Národní práce o okupaci českých zemí nacistickým Německem v tragických dnech jara 1939

Cílem příspěvku je porovnat, jakým způsobem refletovaly tři významné české deníky, Lidové noviny, Venkov a Národní práce, skutečnost, že 15. března 1939 byly české země okupovány německou brannou mocí a o den později byl vyhlášen Protektorát Čechy a Morava. Potenciální rozdíly mohou představovat určitou výpověď o přijaté mediální strategii analyzovaných listů nejenom tváří v tvář cenzurní mašinérii okupačních a protektorátních institucí tiskového dozoru. Zřetelně proněmecké mediální obsahy mohou přitom již tehdy signalizovat kolaborační tendence některých členů redakce či externích spolupracovníků spjatých s Lidovými novinami, Venkovem či Národní prací.

> Blok 6: **Dějiny českých médií (1)**

@ vecera@fss.muni.cz

Mgr. et Mgr. Zdeněk ZÁHORA (FF MU, Brno)

Žánry vs. analýza digitálních her

Digitální hry jsou kategorií tvorby, která v sobě zahrnuje distinktivně odlišné příklady jednotlivých děl. Zkoumání a analýza digitálních her proto naráží na problematické přístupy přílišné obecnosti či příliš úzké optiky výseku děl ohraničených žánrem. Jazyk herního průmyslu užívá hierarchicky a obsahově nepodobnou terminologii mixující různé herní elementy, kontext užití, vizuální aspekty či technologické postupy při tvorbě her, v konkrétní žánrová označení. Co žánry reprezentují a mají společná pravidla užití? Lze s jejich pomocí kategorizovat a analyzovat digitální hry?

> Blok 15: **Mediální gramotnost/výchova**

@ zzahora@gmail.com

Mgr. Radim ZÁMEC, Ph.D. (FF UP, Olomouc)

Morální panika v době uprchlické „krize“

Teorie morální paniky ve spojení s kvalitativní analýzou mediálních textů zasazenou do perspektivy kritické diskurzivní analýzy nabízí plodné spojení, jehož výsledkem může být hlubší pochopení diskurzivního mechanismu morální paniky. V příspěvku analyzuji mediální zobrazení slovního incidentu mezi aktivisty platformy Islám v České republice nechceme a zahraničními studenty Univerzity Palackého v Olomouci z května r. 2015. Aplikace tzv. proximization theory na mediální texty o incidentu umožňuje zachytit způsob konstrukce narativů spojených s rozvojem morální paniky včetně jejich ideologických východisek. Koncept intertextuality pak umožňuje rozpoznat sociální aktéry, kteří jsou aktívni při rozvoji morální paniky. Příspěvek poukazuje na proměnu liberálních hodnot jako tolerance, demokracie, jež jsou v kontextu morální paniky instrumentalizovány jako mechanismy sociálního vylučování, konstrukce identity a kontroly. Příspěvek také poukazuje na roli marginálních politických aktérů při spouštění morální paniky, která jim umožňuje přístup do médií v roli legitimního hlasu a politického subjektu. Z tohoto pohledu pak morální panika nemusí být vždy prostředkem symbolického potvzení společenského a morálního řádu a statutu quo v dobách sociálních změn, jak je často v odborné literatuře pojímána, nýbrž paradoxně se může stát prostředkem společenské transformace.

> Blok 10: Média a/vs. jinakost

@ radim.zamec@upmedia.cz

Mgr. Eva ZAVŘELOVÁ (FF UP, Olomouc)

Prezentační videa vysokých škol v perspektivě kritické diskursivní analýzy

Cílem v rámci příspěvku prezentované práce je sledovat projevy posunu institucionálního rámce českého vysokého školství na příkladu v poslední době velmi populárních prezentačních videí, určených uchazečům o vysokoškolské vzdělávání. Video byla analyzována za využití teoreticko – metodologického rámce kritické diskurzivní analýzy Normana Fairclougha, jež umožnila prokázat projevy marketizace a instrumentalizace vzdělávání v těchto komunikátech.

> Blok 16: Participativní popkultura

@ zzavrelova.eva@gmail.com